

TÜRK PARASI KIYMETİNİ KORUMA HAKKINDA

1567 SAYILI KANUN

TÜRK PARASININ KIYMETİNİ KORUMA HAKKINDA 1567 SAYILI KANUN 25 ŞUBAT 1930 TARİH, 1433 SAYILI RESMİ GAZETE'DE YAYIMLANARAK ÜÇ YIL SÜREYLE GEÇERLİ OLMAK ÜZERE YÜRÜRLÜĞE GİRMİŞTİR.

Daha sonra çeşitli tarihlerde yayımlanan Kanunlarla süresi 25 Şubat 1970 tarihine kadar uzatılmış, en son 11 Şubat 1970 tarihinde yayımlanan 1224 sayılı Kanunla süresiz olarak uzatılmıştır.

1567 sayılı Kanun sırasıyla,

- 2 Aralık 1936 tarihli Resmi Gazete'de yayımlanan 3070 sayılı,
- 26 Aralık 1942 tarihli Resmi Gazete'de yayımlanan 4328 sayılı,
- 18 Mart 1950 tarihli Resmi Gazete'de yayımlanan 5540 sayılı,
- 20 Şubat 1954 tarihli Resmi Gazete'de yayımlanan 6258 sayılı,
- 15 Mart 1966 tarihli Resmi Gazete'de yayımlanan 753 sayılı,
- 24 Mayıs 1985 tarihli Mükerrer Resmi Gazete'de yayımlanan 3196 sayılı,
- 28 Şubat 1989 tarihli Resmi Gazete'de yayımlanan 3521 sayılı,
- 6 Ağustos 2003 tarihli Resmi Gazete'de yayımlanan 4961 sayılı,
- 30 Aralık 2008 tarihli Resmi Gazete'de yayımlanan 5827 sayılı

Kanunlarla değişikliğe uğrayarak ilişikteki bugünkü şeklini almıştır.

Özellikle Kanun'un Bakanlar Kurulunca alınacak kararlara aykırı hareket edenlere verilecek cezaları açıklayan 3 ve 4 üncü maddeleri en çok değişikliğe uğrayan maddeleridir.

Kanun No. 1567
Kabulü: 20.2.1930

TÜRK PARASININ KIYMETİNİ KORUMA HAKKINDA KANUN

Madde 1- Kambiyo, nukut, esham ve tahvilat alım ve satımının ve bunlar ile kıymetli madenler ve kıymetli taşlarla bunlardan mamul veya bunları muhtevi her nevi eşya ve kıymetlerin ve ticari senetlerle tediyeyi temine yarıyan her türlü vasıta ve vesikaların memleketten ihracı veya memlekete ithalinin tanzim ve tahdidine ve Türk parasının kıymetinin korunması zımında kararlar ittihazına Bakanlar Kurulu salâhiyetlidir.

Madde 2- Bu kararlar (Türk Parası Kıymetini Koruma) başlığı altında Resmi Gazete ile ve Hazine Müsteşarlığının bağlı bulunduğu Bakanlığın münasip göreceği diğer neşir vasıtalarıyla neşir ve ilan olunur.

Şu kadar ki kararların yürürlüğe girmesinde Resmi Gazete ile yapılacak neşir ve ilan esas olup bu gazete ile neşredilen kararlar başka vasıtalarla neşir ve ilan edilmiş olsun olmasın metinlerinde mer'iyet tarihi varsa o tarihten yok ise Resmi Gazete ile neşredildiğinin ertesi gününden itibaren Türkiye'nin her tarafında yürürlüğe girer.

Madde 3- Bakanlar Kurulunun bu Kanun hükümlerine göre yapmış bulunduğu genel ve düzenleyici işlemlerdeki yükümlülüklere aykırı hareket eden kişi, üçbin Türk Lirasından yirmibeşbin Türk Lirasına kadar idarî para cezası ile cezalandırılır.

Fiil, 1 inci maddede yazılı kıymetlerin izinsiz olarak yurttan çıkarılması veya yurda sokulması mahiyetinde ise 21/3/2007 tarihli ve 5607 sayılı Kaçakçılıkla Mücadele Kanunu hükümlerine göre suç veya kabahat oluşturmadığı takdirde kişi, eşya ve kıymetlerin rayiç bedeli kadar, teşebbüs halinde bu bedelin yarısı kadar idarî para cezası ile cezalandırılır.

Her türlü mal, kıymet, hizmet ve sermaye ithal ve ihraç edenler veya bu işlere aracılık edenlerden bu işlemlerinden doğan alacaklarını 1 inci maddeye göre alınan kararlardaki hükümlere göre ve bu kararlarda tayin edilen süreler içinde yurda getirmeyenler, yurda getirmekle yükümlü oldukları kıymetlerin rayiç bedelinin yüzde beşi kadar idarî para cezasıyla cezalandırılırlar. İdarî para cezasına ilişkin karar kesinleşinceye kadar alacaklarını yurda getirenlere, birinci fıkra hükmüne göre idarî para cezası verilir. Ancak, verilecek idarî para cezası yurda getirilmesi gereken paranın yüzde ikibuçüğundan fazla olamaz.

İthalat, ihracat ve diğer kambiyo işlemlerinde döviz veya Türk Parası kaçırmak kastıyla muvazaalı işlemlerde bulunanlar, yurda getirmekle yükümlü oldukları veya kaçırdıkları kıymetlerin rayiç bedeli kadar idarî para cezasıyla cezalandırılırlar. Bu fiilin teşebbüs aşamasında kalması halinde verilecek ceza yarı oranında indirilir.

Bu kabahatlerin bir tüzel kişinin yararına olarak işlenmesi halinde, ilgili tüzel kişiye de aynı miktarda idarî para cezası verilir.

Kabahatin konusunu yabancı para oluşturması halinde, idarî para cezasının hesaplanmasında fiilin işlendiği tarih itibarıyla Türkiye Cumhuriyet Merkez Bankasının bu paraya ilişkin "döviz satış kuru" esas alınır.

Hükmolunacak idarî para cezasına, suç tarihi ile tahsil tarihi arasındaki süreler için 6183 sayılı Kanuna göre tespit edilen gecikme zammı oranında, para cezası ile birlikte tahsil olunmak üzere, gecikme faizi uygulanır. Gecikme faizinin hesaplanmasında ay kesirleri nazara alınmaz.

Yukarıdaki fıkralarda yazılı suçların tekerrürü halinde verilecek cezalar iki kat olarak hükmedilir.

Bu madde hükmüne göre idarî para cezasına karar vermeye Cumhuriyet savcısı yetkilidir.

(30 Aralık 2008 tarih, 27096 sayılı Resmi Gazete’de yayımlanan 5827 Sayılı Kanunla Madde- 4 ve Madde- 5 yürürlükten kaldırılmıştır.)

Ek madde 1- Maliye müfettişleri ile Maliye müfettiş muavinleri, hesap uzman ve yardımcıları, Hazine kontrolörleri ve stajyer Hazine kontrolörleri ve kambiyo murakabe mercileri bu kanun hükümlerine aykırı hareket edenler hakkında tetkikat ve tahkikat yapmak ve tahkikat sırasında suç emareleri bulunursa maznunlar ve suçla ilgisi görülenler nezdinde Ceza Muhakemeleri Usulü Kanununun zabıt ve arama hakkındaki hükümleri gereğince muamele ifa etmek yetkisini haizdirler.

Ek madde 2- Muhacir ve mültecilerin İskan Kanununun 31 inci maddesi haricinde, menkul ve gayrimenkul mallarının bedeli ve ellerindeki nakitler karşılığında yapacakları ithalat bu kanun hükümlerine tabidir.

Hariçteki servetlerin tevsiik şekli, getirilecek malların cins ve nev'i ile ithal için müracaat zamanı ve Hazine Müsteşarlığının bağlı bulunduğu Bakanlıkca verilecek müsaadelerin geçerlik süresi ve konuyla alakalı diğer hususlar ayrı bir Bakanlar Kurulu Kararı ile tesbit olunur.

Bu Kanun yürürlükte kaldığı müddetçe İskan Kanununun 32 nci maddesinin ithal edilecek eşyaların cins ve nev'ini tahdit ve tayin eden hükmü ile 33 üncü maddesi uygulanmaz.

Ek madde 3- Bu Kanuna aykırı fiilleri ihbar edenlerle suç delillerinin tesbitinde hizmeti görülenlere, hangi hallerde ikramiye verileceği ve verilecek ikramiyenin miktar ve nispeti Bakanlar Kurulu kararı ile tesbit olunur.

Ancak verilecek ikramiyenin miktarı, bu kanun mucibince hükmolunacak para cezalarından tahsil edilecek miktarın % 45 ini geçemez.

Ek madde 4- Bu Kanuna göre gerçek ve tüzel kişiler hakkında hükmolunacak para cezalarıyla 1 inci maddeye göre alınan kararlar uyarınca tahsili gereken alacaklar hakkında 6183 sayılı Amme Alacaklarının Tahsil Usulü Hakkında Kanun hükümleri uygulanır.

Ek madde 5- Bu Kanunun 1 inci maddesine göre Bakanlar Kurulunca alınan kararlarda lehe değişiklik yapılması veya bu kararların yürürlükten kaldırılması hallerinde; değiştirilen veya kaldırılan kararlara aykırı davranışta bulunmuş olanlar hakkında, failin lehine olan kararlar ve kanun hükümleri tatbik ve infaz olunur.

Madde 6- Bu Kanun neşri tarihinden üç sene müddetle muteberdir.*

Madde 7- Bu Kanun hükümlerinin icrasına Bakanlar Kurulu memurdur.

****GEÇİCİ MADDE 1.-** Bu Kanunun yürürlük tarihinden önce 1567 sayılı Kanunun 3 üncü maddesinin (b) bendine istinaden kesinleşen mahkeme kararları ile hükmolunan, ancak henüz tahsil edilmemiş bulunan para cezalarına esas teşkil eden yurda getirilmesi gereken kıymetin ödeme tarihindeki Türkiye Cumhuriyet Merkez Bankası alış kurları üzerinden yüzde beşinin, bu Kanunun yayımı tarihinden itibaren doksan gün içinde ilgili vergi dairesine ödenmesi veya bu Kanunun yürürlük tarihinden önce 6183 sayılı Amme Alacaklarının Tahsil Usulü Hakkında Kanun hükümlerine göre kısmen tahsil edilen para cezasının yurda getirilmesi gereken kıymetin başvuru tarihindeki Türkiye Cumhuriyet Merkez Bankası alış kurları üzerinden hesap edilen tutarının yüzde beşine tekabül ettiğinin tespiti halinde, kesinleşmiş mahkeme kararları bütün neticeleri ile ortadan kalkar. Fazla ödenen tutarlar iade edilmez.

Bu Kanunun yürürlüğe girdiği tarihten itibaren doksan gün içinde yükümlü oldukları kıymetleri cari kurdan yurda getirenlerin, cari kur üzerinden hesaplanan değer ile defter kayıtlarında yer alan ihracat bedeli arasındaki fark, pasifte bir fon hesabında izlenir. Bu fon sermayeye eklenmesi halinde gelir veya kurumlar vergisine tabi tutulmaz.

****GEÇİCİ MADDE 2-** Bu Kanunun yürürlük tarihinden önce 1567 sayılı Kanuna istinaden yürürlüğe konulan mevzuat hükümleri uyarınca süresi içinde zorunlu döviz ve efektif devir ve satış yükümlülüklerini yerine getirmeyen yetkili müesseseler ve kıymetli maden aracı kuruluşları, bu Kanunun yayımı tarihinden itibaren yüzelli gün içinde devirle yükümlü oldukları kıymetin yüzde birine tekabül eden tutarın, ödeme tarihindeki Türkiye Cumhuriyet Merkez Bankası alış kurları üzerinden Türk lirası karşılığını ilgili vergi dairesine ödemeleri halinde, bu konuda açılmış davalar ile idari işlemler bütün neticeleri ile ortadan kalkar.

Bu Kanunun yürürlük tarihinden önce 1567 sayılı Türk Parasının Kıymetini Koruma Hakkında Kanun hükümlerine göre haklarında kambiyo takibi başlatılan, ancak henüz yargıya intikal ettirilmeyenlerin, bu Kanunun yayımı tarihinden itibaren yüzelli gün içinde yükümlü oldukları kıymeti yurda getirmeleri halinde bu konuda yürütülen idari işlemler ortadan kalkar. Bu hüküm çerçevesinde yurda getirilen kıymetler için cari kur uygulanır.

Kanunun yayımı tarihinden itibaren en çok yüzseksen gün içinde kambiyo takibine konu kıymetin yüzde dördüne tekabül eden tutarın ödeme tarihindeki Türkiye Cumhuriyet Merkez Bankası alış kurları üzerinden Türk lirası karşılığını ilgili vergi dairesine ödemeleri halinde, bu konuda açılmış davalar ile idari işlemler ortadan kalkar.

25.2.2003 tarihli ve 4811 sayılı Vergi Barışı Kanunundan yararlanarak adlarına salınan vergileri ödeyen ya da ödeme planına bağlatan ihracatçı gözüken mali kuruluşlar hakkında geçici 2 nci maddedeki yüzde dört oran yüzde bir olarak uygulanır.

(*) 1567 sayılı Kanunun yürürlük süresini uzatan Kanunların Resmi Gazete tarihi ve sayıları aşağıda gösterilmiştir.

Resmi Gazete

<u>Kanun No.</u>	<u>Tarihi</u>	<u>Sayısı</u>	<u>Uzatılan süre</u>
2100	23.1.1933	2311	2 Yıl
2686	18.4.1935	2981	3 Yıl
3336	19.3.1938	3860	3 Yıl
3974	15.1.1941	4708	3 Yıl
4512	29.1.1944	5616	3 Yıl
5014	24.2.1947	6540	3 Yıl
5540	18.2.1950	7436	3 Yıl
6060	26.2.1953	8345 (Mük.)	1 Yıl
6258	20.2.1954	8639	5 Yıl
7220	25.2.1959	10144	5 Yıl
402	20.2.1964	11636	2 Yıl
723	17.2.1966	12229	2 Yıl
990	31.1.1968	12814	2 Yıl
1224	11.2.1970	13423	25.2.1970 den itibaren süresiz olarak uzatılmıştır.

* 1567 sayılı Kanunun yürürlük süresi, 11 Şubat 1970 tarihinde yayımlanan 1224 sayılı Kanunla süresiz olarak uzatılmıştır.

** 1 ve 2 numaralı Geçici Maddeler, 6 Ağustos 2003 tarih ve 25191 sayılı Resmi Gazete’de yayımlanan ve yayımı tarihinde yürürlüğe giren “4961 Sayılı Türk Parasının Kıymetini Koruma Hakkında Kanunda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun”da yer almaktadırlar.

